

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 10-13-62206
ניתן ביום 7.5.15

המערער

דרור אליאס

-

המשיב

המוסד לביטוח לאומי

לפני: הנשיא יגאל פליטמן, סגנית הנשיא ורדה וירט ליבנה, השופטת רונית רוזנפלד

בשם המערער - עו"ד אמיר ח'טיב

בשם המשיב - עו"ד רמי יפרח

פסק דין

השופטת רונית רוזנפלד

פתח דבר

1. תביעתו של המערער להכרה בליקוי השמיעה ובטנטון מהם הוא סובל כפגיעה בעבודה נדחתה על ידי בית הדין האזורי. זאת, משלא הוכח כי כושר שמיעתו ירד בשיעור 20 דציבל לפחות בכל אחת מאזניו, כנדרש בסעיף 84א(א)(2) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (השופטת מיכל פריימן; בל' 12-09-17081). על קביעה זו של בית הדין האזורי סב הערעור שלפנינו.
2. לפי העולה מן המסמכים בתיק בית הדין האזורי, המערער עבד מחודש מרץ 1970 ועד לחודש יולי 2012 במפעל, בתפקיד איש אחזקה. לטענתו, עבודתו התבצעה בעיקר בבית מלאכה עם כלים מרעישים, ובחשיפה לרעש הבוקע ממדחסים ומכונות שונות. המוסד לביטוח לאומי דחה את תביעתו של המערער, מן הטעם שכושר שמיעתו לא ירד בשיעור של 20 דציבל לפחות בכל אחת משתי האוזניים.

פסק הדין של בית הדין האזורי

3. בפסק דינו נדרש בית הדין האזורי לשאלה בדבר רמת הירידה בשמיעת המערער. בקשר לכך הפנה בית הדין לארבע בדיקות שמיעה שהונחו לפניו:

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 62206-10-13
ניתן ביום 7.5.15

- א. בדיקה מיום 5.8.11 שבוצעה למערער במכון 'מדטכניקה אורתופון'.
- ב. בדיקה מיום 1.2.12 שבוצעה למערער באותו מכון.
- ג. בדיקה מיום 13.6.12 שבוצעה למערער במכון 'גל'.
- ד. בדיקת שמיעה מיום 25.7.12 שבוצעה למערער במכון לאבחון וטיפול בהפרעות תקשורת, דיבור ושמיעה - המכון לאודיולוגיה ונורופיזיולוגיה קלינית באוניברסיטת חיפה.

בית הדין עמד על כך שמשלוש הבדיקות המאוחרות עולה כי המערער לא עומד בתנאי של ירידה בשמיעה בשיעור 20 דציבל בממוצע תדירויות הדיבור בכל אחת מאוזוניו, לפי מבחן של מוליכות עצם. בית הדין ציין כי מתוצאות הבדיקה מיום 1.2.12, אותה צירף המערער לתביעתו ואשר לטענתו מצביעה על ירידה הנדרשת בשמיעתו, עולה כי בתדר 500 הרץ הירידה היא של 15 דציבל בשתי האוזניים; בתדר 1000 הרץ הירידה באוזן שמאל היא של 20 דציבל ובאוזן ימין הולכת העצם היא 15 דציבל; בתדר 2000 הרץ הירידה היא של 20 דציבל. כך גם שתי הבדיקות המאוחרות יותר לא הצביעו על ירידה בשמיעה כנדרש בחוק. מתוכן, הבדיקה המאוחרת ביותר בוצעה למערער באוניברסיטת חיפה, מכון שמיעה מהימן ומוכר. בהתבסס על הכללים שנקבעו לעניין זה בפסיקת בית דין זה, קבע בית הדין האזורי כי אין להפנות את המערער לביצוע בדיקה נוספת או למנות מומחה יועץ רפואי. לפיכך קבע בית הדין כי המערער אינו עומד בתנאי סעיף 84 לחוק. בהתאמה, דחה בית הדין האזורי את התביעה.

הערעור

5. במסגרת דיון קדם ערעור הודיע המערער כי בתוך 14 ימים ממועד הדיון יודיע אם הוא עומד על הערעור. שני הצדדים הודיעו בדיון, כי אם יעמוד המערער על הערעור, מוסכם עליהם כי הטיעונים כפי שנרשמו בכתב הערעור, וכן הטיעונים שנשמעו בעל פה ונרשמו לפרוטוקול, ישמשו כסיכומים בכתב לפני המותב שייתן את פסק הדין. אלא שבד בבד עם הודעת המערער שהוגשה לאחר הדיון, לפיה הוא עומד על ערעורו, הוסיף המערער והעלה טענות לגוף הערעור. על כך הוגשה תגובת המשיב. נוכח הודעת המערער, הורה בית הדין על הגשת סיכומים בערעור בכתב. המערער הגיש

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 13-10-62206
ניתן ביום 7.5.15

סיכומיו, והמשיב לא הגיש סיכומים בכתב בערעור. לפנינו אם כך מטעם המשיב, הדברים כפי שנטענו ונרשמו במסגרת דיון קדם ערעור, כמו גם תגובתו שהוגשה להודעת המערער.

תמצית טענות הצדדים בערעור

6. בכתב הערעור **טוען המערער** כי שתי הבדיקות הראשונות מתוך ארבע הבדיקות המוזכרות בפסק דינו של בית הדין האזורי מתאימות לתנאי הסף בדבר ירידה בשמיעה של 20 דציבל לפחות. מדובר בבדיקות מהימנות העונות על תנאי החוק. שתי הבדיקות האחרות שהן מאוחרות בזמן, בוצעו בהפניית המוסד לביטוח לאומי, העובד עם המכונים מבצעי הבדיקות הללו בצורה עקבית, כך שלכאורה, ולו למראית עין, קיים ספק לגביהן. לטענת המערער, מבחן הבדיקה העדכנית שבו השתמש בית הדין בטעות יסודו, ונכון יהיה ליישם מבחן צודק יותר. משמדובר בתנאי סף גרידא, מציע המערער לייעול הדיון לשלוח את המערער לבדיקת שמיעה נוספת, במכון אובייקטיבי.

בהודעה שהגיש לאחר הדיון מציין המערער בקשר לשתי הבדיקות שבוצעו בהפניית המוסד, כי יש ביניהן פער של 3 דציבל בכל אופן, על אף שהן בוצעו בהפרש של חודש וחצי זו מזו. פער זה מעלה ספק לגבי מהימנותן. המערער מוסיף ומפנה בהודעתו לבדיקה נוספת מיום 24.10.11, אליה הופנה מטעם מעסיקו. בדיקה זו צורפה על ידי המוסד לכתב ההגנה, ותוצאתה מצביעה על כך שעמד בתנאי הסף לעניין הירידה בשמיעה.

לטענת המערער, לפי הנחיות הפסיקה, הנסמכות על תכלית החוק, יש להעדיף את בדיקת השמיעה שתוצאותיה מעידות על עמידה במבחן סף ירידת השמיעה הנדרש, על פני הבדיקה שתוצאותיה אינן מעידות על כך. על כן לטענתו יש להכיר בפגיעה ממנה הוא סובל כעונה על תנאי הסף, ולקבל את הערעור.

7. **המוסד לביטוח לאומי** טוען, כי יש לאשר את פסק דינו של בית הדין האזורי מטעמיו. בית הדין האזורי בחן ארבע בדיקות. לגבי שלוש המאוחרות מביניהן הבהיר בית הדין כי אין הן מצביעות על הירידה הנדרשת בשמיעה. המוסד מציין כי הבדיקה מיום 24.10.11 אינה תומכת בטענת המערער, וגם אם כן הדבר, הרי

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 62206-10-13
ניתן ביום 7.5.15

שקיימות שלוש בדיקות מאוחרות המעידות שכושר שמיעתו של המערער לא נפגע בשיעור הנדרש. בנסיבות אלה אין להפנות את המערער לביצוע בדיקה נוספת או למנות מומחה רפואי. לפיכך טוען המוסד כי יש לדחות את הערעור.

דיון והכרעה

8. לאחר שנתנו דעתנו לכלל החומר שהובא לפנינו במסגרת הערעור הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

9. בפרשת אלון קבע בית דין זה אמות מידה להכרעה בין בדיקות שמיעה סותרות, כדלקמן:

"כיצד תקבע ירידה בשמיעה של 20 דציבל בתדירויות הדיבור?"

...
שנית - לגבי בדיקת השמיעה ומקום ביצוע בדיקת השמיעה, יש לקבוע, כי בדיקת שמיעה עליה ניתן להסתמך, הינה בדיקה שאינה ארכאית ואשר עולה ממנה שהנבדק לא התחזה, ואשר בוצעה במכון רשמי מוכר הנותן שירות, למשל לקופות החולים, או במסגרת בתי החולים. זאת, להבדיל למשל ממכון פרטי המעוניין רק למכור מכשירי שמיעה.

...
רביעית - שאלה נוספת שמתעוררת בהקשר כזה הינה - כיצד לפסוק במקרה שישנן מספר בדיקות שמיעה. אחת, לפיה חלה הירידה בשמיעה בשיעור שאינו פחות מ-20 דציבל, ואחת שלא חלה ירידה כזאת. על פי איזו בדיקת שמיעה יצטרכו פקיד התביעות ובית הדין לקבוע את העמידה או אי העמידה בתנאי הסף של ירידת שמיעה בתדירות הדיבור של לא פחות מ-20 דציבל?
בנוגע לכך יש לשים אל לב, כי בעיקרו של דבר בדיקת שמיעה בתדירויות הדיבור אינה אובייקטיבית, לכן, ניתן להניח לגבי תוצאותיה, שאדם שאינו שומע לא יאמר בבדיקת השמיעה שהוא שומע, להבדיל מאדם שומע היכול לומר שאינו שומע. משום כך נהג הכלל של העדפת תוצאות בדיקת השמיעה הטובה ביותר. אולם מאידך יש לשים גם אל לב, כי תיתכן החמרה במצב השמיעה מסיבה זו או אחרת. במקרה שכזה יש להעדיף את בדיקת השמיעה העדכנית יותר על פני הבדיקה הישנה הטובה יותר.

לאור האמור אפשר היה לקבוע כלל, שיש להעדיף את בדיקת השמיעה הטובה יותר רק אם היא מאוחרת יותר; אלא שכללים כאלה מסבכים את מבחן הסף הפשוט; וכיוון שמבחן הסף הוא מבחן טכני פורמאלי יש להעדיף לאור תכליתו את בדיקת השמיעה שתוצאותיה מעידות על עמידה במבחן סף ירידת השמיעה הנדרש, על פני הבדיקה שתוצאותיה אינן מעידות על כך" (עב"ל (ארצי) 188/08 דוד אלון – המוסד לביטוח לאומי (12.11.08), פסקה ג' לחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) פליטמן. להלן: פרשת אלון. ההדגשה שלי, ר.ר.).

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 62206-10-13
ניתן ביום 7.5.15

בפרשת חג'וג' התייחס הנשיא (כתוארו אז) אדלר לכלל של העדפת תוצאות בדיקת השמיעה היטובה ביותר, וקבע כך:

"הכלל של העדפת תוצאות בדיקת השמיעה 'הטובה ביותר' אליה התייחס חברי השופט פליטמן בפסק דין דוד אלון, נכון וישים בנסיבות בהן קיימות בדיקות שמיעה סותרות בעלות מהימנות דומה. לאמור, במקרה של בדיקות שמיעה בעלות ערך רפואי זהה, שיש ליתן להן משקל דומה, ניתן להפעיל את כלל 'הבדיקה הטובה ביותר'" (עב"ל (ארצי) 414/09 רבאח חג'וג' - המוסד לביטוח לאומי (11.4.2010), בפסקה 9, להלן: פרשת חג'וג').

הנה כי כן, בפרשת חג'וג' הובהר "כלל הבדיקה הטובה ביותר" ככלל אותו יש ליישם במקרים בהם בדיקות שמיעה סותרות הן בעלות מהימנות דומה (ראו עב"ל (ארצי) 10957-05-10 המוסד לביטוח לאומי - מאיר עמיר (1.3.11), בפסקה 13, (להלן: עניין עמיר); בר"ע (ארצי) 23404-03-13 המוסד לביטוח לאומי - אהרון פנקר (20.5.13), בפסקה 14 (להלן: עניין פנקר)). ניתן לומר בבחינת קל וחומר, כי יש ליישם כלל זה כאשר בדיקת השמיעה הטובה יותר היא בדיקה מאוחרת ואף בוצעה במכון מהימן ומוכר.

10. **ומן הכלל אל הפרט.** המערער ביצע חמש בדיקות שמיעה. בערעורו טוען המערער כי יש להעדיף את בדיקות השמיעה המוקדמות יותר, מיום 5.8.11, מיום 24.10.11 ומיום 1.2.12 על פני הבדיקות מיום 13.6.12 ומיום 25.7.12, המצביעות על שמיעה טובה יותר. זאת באשר לגישתו, הבדיקות המוקדמות מלמדות כי כושר שמיעתו ירד בשיעור 20 דציבל לפחות בכל אחת מאזניו.

נקדים ונציין כי לא ברור על שום מה לא התייחסו הצדדים בטיעוניהם בבית הדין האזורי לבדיקת השמיעה מיום 24.10.11, אליה מפנה המערער לראשונה בהודעה שהגיש לאחר דיון קדם ערעור. משהצדדים, לרבות המערער, לא התייחסו לבדיקה זו, אף בית הדין לא מנה אותה בפסק דינו בין הבדיקות הרלוונטיות. מכל מקום, הבדיקה בה מדובר נערכה לטענת המערער בהפניית המעסיק, במכון "שמר שירותי מבדקים רפואיים בע"מ". בקשר לבדיקה זו נציין כי לא ברור אם המכון בו נערכה הבדיקה הוא מכון רשמי מוכר, ואף תוצאותיה אינן ברורות דיין. אלא שאפילו מדובר בבדיקה התומכת בטענת המערער בדבר שיעור ירידת השמיעה, שתי הבדיקות המאוחרות שבוצעו למערער, המעידות על שמיעה טובה יותר, בוצעו ללא

בית הדין הארצי לעבודה

עב"ל 62206-10-13
ניתן ביום 7.5.15

ספק במכוני שמיעה אמינים ומוכרים. בספקות שהעלה המערער בנוגע למהימנותן של הבדיקות איננו מוצאים ממש, ואף אין הדבר הגיוני שחלה הטבה במצב שמיעתו של המערער עם הזמן.

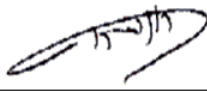

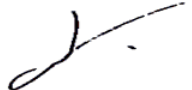
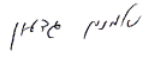

וכבר נקבע, כי בנסיבות מעין אלה, אין מקום להפניית המערער לבדיקות נוספות או למינוי מומחה יועץ רפואי מטעם בית הדין, באשר לפי הנחיות הפסיקה אין המערער עומד בתנאי הסף הקבוע בסעיף 84א לחוק לעניין ירידה בשמיעה בתדירויות הדיבור בשיעור של 20 דציבל לפחות (ראו בעניין עמיר ובעניין פנקר).

11. סוף דבר

בדין נדחתה תביעת המערער להכיר בליקוי השמיעה ובטנטון מהם הוא סובל כפגיעה בעבודה.

הערעור נדחה. אין צו להוצאות.

ניתן היום, יח' באייר, תשע"ה (7 במאי, 2015) בהעדר הצדדים, וישלח לצדדים בדואר.

 רונית רוזנפלד, שופטת	 ורדה וירט-ליבנה, סגנית נשיא	 יגאל פליטמן, נשיא, אב"ד
 מר אמנון גדעון, נציג ציבור (מעסיקים)	 מר ראובן רבינוביץ, נציג ציבור (עובדים)	